

Cùng với sự phát triển mạnh mẽ của nền kinh tế thị trường và nền kinh tế tri thức, quyền sở hữu trí tuệ (SHTT) đang dần trở thành vấn đề được nhiều cá nhân, tổ chức quan tâm. Theo đó, một trong những biện pháp để bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ quan trọng cần nhắc đến là "Đăng ký sáng chế" và "Đăng ký quyền tác giả".

Trong bài viết này, chúng tôi sẽ phân tích 2 giải pháp này dưới góc nhìn pháp lý. Qua đó, các cá nhân, tổ chức có thể có đủ thông tin để lựa chọn chiến lược bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ của mình một cách hiệu quả và tiết kiệm chi phí.

Tiêu chí	Quyền tác giả	Sáng chế
Định nghĩa	Là quyền của tổ chức, cá nhân đối với tác phẩm do mình sáng tạo ra hoặc sở hữu.	Là giải pháp kỹ thuật dưới dạng sản phẩm hoặc quy trình nhằm giải quyết một vấn đề xác định bằng việc ứng dụng các quy luật tự nhiên.
Đối tượng bảo hộ	Bao gồm các tác phẩm văn học, nghệ thuật, khoa học; đối tượng quyền liên quan đến quyền tác giả bao gồm cuộc biểu diễn, bản ghi âm, ghi hình, chương trình phát sóng, tín hiệu vệ tinh mang chương trình được mã hóa.	Sản phẩm, quy trình do con người sáng tạo ra đảm bảo được tính mới, tính sáng tạo và có khả năng áp dụng công nghiệp.
Điều kiện được bảo hộ	Tính nguyên gốc	<ul style="list-style-type: none"> Tính mới Trình độ sáng tạo Khả năng áp dụng công nghiệp
Đối tượng không được bảo hộ	<ul style="list-style-type: none"> Ý tưởng sáng tạo không được thể hiện dưới bất kỳ hình thức vật chất nào; Tin tức thời sự thuần túy đưa tin; Văn bản quy phạm pháp luật, văn bản hành chính, văn bản khác thuộc lĩnh vực tư pháp và bản dịch chính thức của văn bản đó; Quy trình, hệ thống, phương pháp hoạt động, khái niệm, nguyên lý, số liệu. 	<ul style="list-style-type: none"> Phát minh, lý thuyết khoa học, phương pháp toán học; Sơ đồ, kế hoạch, quy tắc và phương pháp để thực hiện các hoạt động trí óc, huấn luyện vật nuôi, thực hiện trò chơi, kinh doanh; chương trình máy tính; Cách thức thể hiện thông tin; Giải pháp chỉ mang đặc tính thẩm mỹ; Giống thực vật, giống động vật; Quy trình sản xuất thực vật, động vật chủ yếu mang bản chất sinh học mà không phải là quy trình vi sinh; Phương pháp phòng ngừa, chuẩn đoán và chữa bệnh cho người và động vật.
Thời hạn bảo hộ	<ul style="list-style-type: none"> Quyền nhân thân được quy định tại các khoản 1, 2 và 4 Điều 19 của Luật SHTT 2005 được bảo hộ vô thời hạn. Quyền nhân thân quy định tại khoản 3 Điều 19 và quyền tài sản quy định tại Điều 20 có thời hạn bảo hộ như sau: <ul style="list-style-type: none"> Các tác phẩm định ảnh, nhiếp ảnh, mỹ thuật ứng dụng, tác phẩm khuyết danh: Thời hạn bảo hộ là 75 năm kể từ khi tác phẩm được công bố lần đầu. Tác phẩm điện ảnh, nhiếp ảnh, mỹ thuật ứng dụng chưa được công bố (trong thời hạn 25 năm kể từ khi tác phẩm được định hình): Thời hạn bảo hộ là 100 năm kể từ khi tác phẩm được định hình. 	<ul style="list-style-type: none"> Bằng độc quyền sáng chế có hiệu lực từ ngày cấp và kéo dài đến hết 20 năm kể từ ngày nộp đơn. Để duy trì hiệu lực bằng độc quyền sáng chế thì chủ văn bằng bảo hộ phải nộp lệ phí duy trì hiệu lực.

Tiêu chí	Quyền tác giả	Sáng chế
Thời hạn bảo hộ	<ul style="list-style-type: none"> Tác phẩm khuyết danh khi có các thông tin về tác giả xuất hiện thì thời hạn bảo hộ kéo dài suốt đời tác giả và 50 năm tiếp theo năm tác giả chết. Các tác phẩm không thuộc những loại hình quy định ở trên sẽ có thời hạn bảo hộ suốt cuộc đời tác giả và 50 năm tiếp theo năm tác giả chết. Trường hợp có đồng tác giả thì thời hạn bảo hộ chấm dứt vào năm thứ 50 sau năm đồng tác giả cuối cùng chết. <p>Lưu ý ></p> <p>Thời hạn bảo hộ được quy định ở những mục trên chấm dứt vào thời điểm 24 giờ ngày 31 tháng 12 của năm chấm dứt thời hạn bảo hộ quyền tác giả.</p>	
Căn cứ phát sinh quyền	Phát sinh tự động khi tác phẩm được định hình.	Nộp đơn đăng ký.
Cách thức đăng ký bảo hộ	Đăng ký quyền tác giả tại Cục Bản quyền tác giả.	Đăng ký yêu cầu bảo hộ sáng chế tại Cục SHTT.
Bảo hộ quốc tế	Được bảo hộ không phân biệt hình thức thể hiện ở nhiều quốc gia trên thế giới theo Công ước Berne.	Được đăng ký và cấp văn bằng bảo hộ ở các quốc gia cụ thể và xác định theo Công ước Paris, Hiệp định TRIPS, Hiệp ước hợp tác về sáng chế (PCT).

Lưu ý >

Các cá nhân, tổ chức cần lưu ý đến những quy định về đối tượng không được bảo hộ nhằm đưa ra quyết định đăng ký bảo hộ cho phù hợp với mục đích và khả năng thực tế hiện có của mình.